

Directoraat-Generaal Milieu
Directie Risicobeleid

Rijnstraat 8
Postbus 30945
2500 GX Den Haag
Interne postcode 645

www.vrom.nl

Urenco Nederland B.V.
Drienemansweg 1
Postbus 158
7600 AD Almelo

beschikking

Datum
17 december 2009

Kenmerk
RB/2009065371

Bijlage(n)

**KERNENERGIEWET-VERGUNNING VERLEEND AAN
URENCO NEDERLAND B.V. VOOR HET WIJZIGEN VAN DE
VERRIJKINGSFABRIEKEN TE ALMELO
(UITBREIDING VERRIJKINGSCAPACITEIT EN ENKELE ANDERE WIJZIGINGEN
IN DE INSTALLATIES)**

Verleend door:

**DE MINISTER VAN VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN MILIEUBEHEER,
MEDE NAMENS DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN, EN
DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID,**

INHOUDSOPGAVE:

	Bladzijde
1. Het besluit.....	3
1.1 Vergunning	3
1.2 Inhoud en geldigheid van deze vergunning	3
1.3 Tot het vergunde behorende aanvraagdOCUMENTEN.....	4
1.4 Van toepassing zijnde regelingen	4
1.5 Voorschriften van de vergunning	4
1.6 Het in werking treden van de beschikking	5
2. De aanvraag.....	6
2.1 De aanvraagdOCUMENTEN.....	6
2.2 Aanleiding en betekenis van de aanvraag	6
3. Wetgeving en procedures	8
3.1 Van toepassing zijnde wet- en regelgeving	8
3.2 Het verloop van de procedure.....	8
4. Beoordelingskader van de gevraagde wijzigingen van de vergunning	9
4.1 Rechtvaardiging, ALARA en dosislimieten	9
4.2 Overige aspecten	10
5. De toetsing van de aanvraag	10
5.1 Rechtvaardiging	10
5.2 Veiligheid, ALARA, stralingsbescherming, beveiliging en conventionele milieuaspecten	11
5.2.1 Algemeen.....	11
5.2.2 De nucleaire- en stralingsveiligheid van de inrichting en de bedrijfsvoering	11
5.2.3 Overige aspecten als bedoeld in hoofdstuk 4.2.....	14
5.2.4 Overige (niet op straling betrekking hebbende) milieuaspecten	15
6. De ingebrachte zienswijzen n.a.v. de ontwerpbeschikking	16
7. Slotconclusie.....	28
8. Beroep	28
9. Ondertekening.....	29

1. Het besluit

1.1 Vergunning

A. Wijziging

Op grond van artikel 15, onder b van de Kernenergiewet (hierna: Kew), wordt aan de aanvrager Urenco Nederland B.V., Drienemansweg 1, 7601 PZ Almelo (hierna: Urenco) vergunning verleend zoals nader bepaald onder 1.2 voor de bij brief van 11 maart 2009, kenmerk DIR/09/06139, aangevraagde wijzigingen (hierna: de aanvraag), van de aldaar gelegen inrichting bestaande uit uraniumverrijkingsfabrieken met bijbehorende infrastructurele voorzieningen.

De wijzigingen zoals deze nader zijn beschreven in hoofdstuk 3 van de aanvraag, betreffen samengevat een uitbreiding van de verrijkingcapaciteit van 4.500 ton SW/jaar naar 4.950 ton SW/jaar, een verhoging van de opslagcapaciteit voor UF₆ en enkele infrastructurele wijzigingen. De vergunde wijzigingen worden in paragraaf 1.2 nader beschreven.

In paragraaf 1.3 worden de tot het vergunde behorende aanvraagdocumenten vermeld. De op de activiteit van toepassing zijnde regelingen worden gegeven in paragraaf 1.4. Aan de vergunning worden de in paragraaf 1.5 gestelde voorschriften verbonden.

1.2 Inhoud en geldigheid van deze vergunning

Met het verlenen van de gevraagde vergunning wordt de vigerende vergunning van 15 oktober 2007, nr SAS/2007087941, gewijzigd. De vergunde wijzigingen naar aanleiding van de aanvraag omvatten:

1. Een uitbreiding van de verrijkingcapaciteit van 4.500 ton SW/jaar naar 4.950 ton SW/jaar.
2. Daarmee samenhangend uitbreidingen van de reeds vergunde hallen 5, 6 en 7 van verrijkingsfabriek SP5.
3. Voor product wordt de maximale toegestane opslagcapaciteit 2.200 ton UF₆, terwijl voor de opslagcapaciteit van feed en tails tezamen, dat wil zeggen UF₆ met een gehalte van U-235 tot maximaal 1%, een verhoging wordt vergund tot 52.250 ton UF₆. De opslag van feed en tails mag op de aangegeven locaties dubbellaags plaatsvinden.
4. Een additioneel gebouw (CRD-C) voor laden en lossen van containers van vrachtwagens en treinwagons en voor tussenopslag van containers met feed en tails .
5. Een trafostation met verdeel- en schakelinstallaties en twee, buiten het gebouw geplaatste, hoogspanningstransformatoren.
6. Een Site Utility Building (hierna: SUB). Hierin zijn nutsvoorzieningen als een reinwaterkelder, noodstroomvoorziening, middenspanningsverdeling, transformatoren en bluswaterpompen aanwezig.
7. Ondersteunende installaties zoals stoomgeneratoren en stookketels.
8. Een uitbreiding van het gebouw SP4 voor reeds vergunde decontaminatiewerkzaamheden aldaar.
9. De sloop van SP2, nadat de decontaminatiewerkzaamheden zijn verplaatst naar SP4.

De vergunning is geldig voor onbepaalde tijd.

De door Urenco eerder op grond van artikel 18 Kew gemelde veranderingen van de inrichting (Beschikking d.d. 7 februari 2008, kenmerk SAS/2008008031, en 16 december 2008, kenmerk RB/2008122338, zijn in de onderhavige vergunningwijziging meegenomen.

1.3 Tot het vergunde behorende aanvraagdocumenten

De aanvraag maakt onderdeel uit van de vergunning. De bij de aanvraag gevoegde bijlagen 1, 3, 4 en de figuren 4, 5, 8, 9, 10, 11, 44, 45, 46 en 47 uit bijlage 2 dienen als vervanging van de overeenkomstige documenten in de aanvraag van 12 oktober 2006, kenmerk REA/06/3027.

1.4 Van toepassing zijnde regelingen

De belangrijkste regelingen hierbij zijn:

- Kernenergiewet (Kew); met name de artikelen 15-19, 29 en 34 ;
- Besluit kerninstallaties, splijtstoffen en ertsen (Bkse);
- Besluit stralingsbescherming (Bs);
- Regeling Analyse Gevolgen van Ioniserende Straling (MR-AGIS);
- Regeling bekendmaking rechtvaardiging gebruik van ioniserende straling;
- Wet milieubeheer (Wm), met name hoofdstukken 7, 13 en 20;
- Algemene wet bestuursrecht (Awb), met name hoofdstuk 3.

1.5 Voorschriften van de vergunning

I. Aan de vergunde wijzigingen als hiervoor vermeld onder 1.2 worden de volgende voorschriften verbonden:

1. De voorschriften verbonden aan de vergunning van 15 oktober 2007, nr SAS/2007087941, zijn voor zover hierna niet anders is bepaald, tevens van toepassing op deze wijzigingsvergunning.
2. Als gevolg van de vergunde wijzigingen als hiervoor vermeld in hoofdstuk 1.2 dienen enkele van de hiervoor onder voorschrift I.1 bedoelde voorschriften, welke de gehele inrichting betreffen, mede op grond van artikel 19, eerste lid, Kew gewijzigd of aangevuld te worden overeenkomstig het hierna gestelde.

B. Opslag en verrijking van UF6

Voorschrift B.2 wordt gewijzigd, met dien verstande dat de zin "op de buitenopslagplaatsen mag slechts in één laag opgeslagen worden" komt te vervallen, zodat voorschrift B.2 als volgt komt te luiden:

2. De opslag van UF6 mag slechts plaatsvinden op de in figuur 5 van de tekeningenbijlage aangegeven locaties.

C. Werkzaamheden met splijtstoffen, radioactieve stoffen en ioniserende stralen uitzendende toestellen

Toegevoegd wordt voorschrift C.28

28. Binnen 6 maanden na het van kracht worden van deze beschikking moet de vergunninghouder nader onderzoek uitvoeren naar de mogelijkheden om de toename van de stralingsbelasting van de binnen de inrichting werkzame medewerkers als gevolg van de toename van de productiecapaciteit verder te beperken. Een rapportage betreffende de resultaten van het onderzoek dient binnen 2 maanden na afloop van de hiervoor genoemde termijn aan de directeur van de Kernfysische Dienst te worden gezonden. Het rapport behoeft de goedkeuring van de directeur van de Kernfysische Dienst.

E. Straling aan de terreingrens

Voorschrift E.2 wordt vervangen door een nieuw voorschrift:

2. In afwijking van het voorafgaande voorschrift E.1 geldt voor personen die aan de noordzijde van de Weezebeek verblijven, een dosislimiet van 100 microsievert per jaar. Wijzigingen in het gebruik aan de noordzijde van de Weezebeek ter hoogte van de containeropslag, alsmede andere wijzigingen die aanleiding kunnen geven tot aanpassing van de in de aanvraag gehanteerde ABC-factoren, dienen te worden gemeld aan de directeur KFD. De mogelijke wijziging van de toe te passen ABC-factor die daar het gevolg van is, dient door de directeur KFD te worden goedgekeurd. Goedkeuring zal enkel plaatsvinden indien de Actuele Individuele Dosis voor personen die aan de noordzijde van de Weezebeek verblijven maximaal 100 microsievert per jaar bedraagt. De vergunninghouder dient regelmatig, in ieder geval twee keer per jaar, aan de directeur Kernfysische Dienst, op een door deze goedgekeurde wijze, gegevens te verstrekken waaruit blijkt dat aan het bepaalde uit dit voorschrift wordt voldaan.

G. Voorschriften met betrekking tot nadelige gevolgen voor het milieu, anders dan direct voortvloeiend uit het nucleaire karakter van de inrichting (Niet op straling betrekking hebbende aspecten)

Toegevoegd worden de voorschriften G.96 en G.97

Transformatorstation

96. De bak waarin de transformatoren zijn geplaatst moet vloeistofdicht zijn uitgevoerd.
97. De olie-waterafscheider waarop het hemelwater wordt geloosd dat afkomstig is uit de bak waarin de transformatoren zijn geplaatst moet voldoen aan de NEN EN 858-1 en 2.

1.6 Het in werking treden van de beschikking

Voor zover het wijzigingen als vermeld onder 1.2 betreft waarvoor een bouwvergunning is vereist, treedt de beschikking in werking overeenkomstig het bepaalde in artikel 20.8 van de Wm. Dat wil zeggen nadat de voor die wijzigingen noodzakelijke bouwvergunning is verleend. Voor het overige treedt deze beschikking in werking overeenkomstig het bepaalde in artikel 20.3 van de Wm.

2. De aanvraag

2.1 De aanvraagdocumenten

De aanvraag van Urenco, gedateerd 11 maart 2009, kenmerk DIR/09/0613, is op 20 maart 2009 ontvangen. Bij de aanvraag zijn de volgende documenten gevoegd:

1. een beschrijving van de aangevraagde wijzigingen;
2. bijlage 1 houdende de hoofdstukken 3, 4, 5 en 6 van de aanvraag van 12 oktober 2006 waarin de als gevolg van de aanvraag plaatsvindende wijzigingen zijn verwerkt.
3. bijlage 2 houdende tekeningen uit de aanvraag van 12 oktober 2006 waarin de als gevolg van de aanvraag plaatsvindende wijzigingen zijn verwerkt.
4. bijlage 3 houdende de hoofdstukken 1 en 2 van het veiligheidsrapport van 12 oktober 2006 waarin de als gevolg van de aanvraag plaatsvindende wijzigingen zijn verwerkt.
5. bijlage 4 houdende rapport nr. 20080151/D02/SB van 9 februari 2009, getiteld "Akoestisch onderzoek veranderingsvergunning KEW".
6. bijlage 5 houdende de notitie "Dosisberekening op de terreingrens bij de aanvraag wijzigingsvergunning KEW" met kenmerk COM/09/0611 van 9 maart 2009.

2.2 Aanleiding en betekenis van de aanvraag

De wijzigingsaanvraag

Uraniumverrijking is de hoofdactiviteit van Urenco Nederland B.V. Daartoe heeft Urenco in Almelo een inrichting in bedrijf bestaande uit twee verrijkingsfabrieken (SP4 en SP5) alsmede de daarbij benodigde infrastructurele voorzieningen. De maximale operationele verrijkingscapaciteit van SP4 en SP5 is krachtens de op 15 oktober 2007 verleende Kernenergiewetvergunning beperkt tot maximaal 4500 ton SW/jaar.

In 2008 heeft Urenco op grond van artikel 18 Kew 2 meldingen gedaan, te weten:

- een melding bij brief van 9 januari 2008, kenmerk DIR/08/0076. Deze melding heeft betrekking op de volgende activiteiten:
  - o de lengte van SP5 hal 6 wordt gelijk aan de lengte van SP5 hal 5;
  - o het verplaatsen van decontaminatie-activiteiten van SP2 naar SP4 (al in vigerende vergunning) en om die reden uitbreiding van het gebouw SP4;
  - o deze uitbreiding van SP4 zal worden voorzien van een apart ventilatie- en afzuigstelsel voor (mogelijk) gecontamineerde lucht en een apart emissiepunt ter vervanging van het emissiepunt op SP2;
  - o de sloop van het gebouw SP2, nadat de activiteiten (decontaminatie) zijn verplaatst naar SP4;
  - o de locatie van de noodstroomdiesel wordt gewijzigd; in hal 6 en 7 i.p.v. hal 5 en 6 van SP5 (aantal blijft gelijk),Deze melding is geaccepteerd door middel van een verklaring van 7 februari 2008, kenmerk SAS/DVO/2008008031.
- een melding bij brief van 16 september 2008, kenmerk DIR/08/2220. Deze melding heeft betrekking op de volgende activiteiten:
  - de uitbreiding van SP4 op een andere locatie aan de SP4 dan vergund;
  - de verplaatsing en vervanging van het elektriciteitsverdeelknooppunt, het noodstroomaggregaat en de bijbehorende dieseltank naar een nieuw te bouwen Site Utility Building (SUB).
  - de verplaatsing van de reinwaterkelder naar het SUB.

Deze melding is geaccepteerd door middel van een verklaring van 16 december 2008 kenmerk RB/2008122338.

De inhoud van de meldingen maakt deel uit van de aanvraag; de meldingen komen te vervallen zodra deze beschikking in werking treedt respectievelijk onherroepelijk wordt.

SP4 bestaat uit 8 hallen. De capaciteit daarvan is thans minder dan 1000 ton SW/jaar en deze loopt door uitval van centrifuges langzaam terug. Van de verrijkingsfabriek SP5 zijn inmiddels de modules 1 tot en met 7 vergund. Module 1 tot en met 5 van SP5 zijn volledig in bedrijf. In module 6 worden thans de centrifuges geïnstalleerd. De huidige aanvraag betreft een verdere uitbreiding van de modules 5, 6 en 7 van SP5.

Indien alle modules van SP5 (1 tot en met 7) in bedrijf zijn genomen zal de totale verrijkingscapaciteit van SP5 inclusief de nog resterende capaciteit van SP4 circa 4950 ton SW/jaar bedragen. Op termijn zal echter de SP4 niet meer in bedrijf zijn.

Naar verwachting van Urenco zal door uitbreiding van het aantal kerncentrales (wereldwijd) en door een hogere benuttinggraad en vermogensverhoging van bestaande kerncentrales de vraag naar verrijkingarbeid ten behoeve van de daarin toegepaste uraniumbrandstof wereldwijd verder groeien. Ook door stijging van de uraniumprijzen zal een verdere verrijkingsuitputting van het voedingsmateriaal economisch verantwoord zijn, maar dat vraagt natuurlijk wel om het beschikbaar zijn van verrijkingscapaciteit. Daarnaast zullen over een aantal jaren de voorraden hoogverrijkt uranium afkomstig vanuit het ontwapeningsprogramma van Rusland en de VS grotendeels zijn uitgeput, zodat ook daarvoor compensatie in verrijking moet worden gevonden. De verwachting is dat er rond 2015 een wereldwijde vraag zal zijn naar een verrijkingscapaciteit van circa 55.000 ton SW/jaar en in 2020 van circa 63.000 ton SW/jaar. De gezamenlijke Urencogroep, met verrijkingsfabrieken in Nederland, Duitsland, het Verenigd Koninkrijk en (medio 2009) de Verenigde Staten, verwacht een marktaandeel van 18.000 ton SW/jaar in 2015. Gezien de orderportefeuille en de ontwikkelingen hierin wenst Urenco Nederland uit te breiden naar een capaciteit van 4950 ton SW/jaar.

Als gevolg van voornoemde ontwikkelingen kunnen de aantallen containers met tails die, na omzetting van UF_6 naar U_3O_8 , eventueel bij COVRA kunnen worden opgeslagen, dan wel door Urenco of derden worden herverrijkt, toenemen ten opzichte van de huidige situatie.

Om invulling te kunnen geven aan het beschreven groeiscenario moet volgens Urenco verdere uitbreiding van operationele capaciteit plaatsvinden van SP5. Daarvoor dient de Kernenergiewet-vergunning te worden gewijzigd om de uitbreiding van de modules 5, 6 en 7 mogelijk te maken.

Tegelijkertijd en deels samenhangend met deze uitbreiding vraagt Urenco ook om enkele verdere aanpassingen van de vergunning. Eén en ander is hiervoor in § 1.2 nader beschreven. Ook wordt in verband daarmee een wijziging van de opslag (plaatsen en hoeveelheden) van UF_6 gevraagd.

De aanvraag

De huidige vergunning voor de inrichting bestaat uit een revisievergunning van 2007. Sindsdien zijn er twee meldingen (conform artikel 18 van de Kew) gedaan en geaccepteerd. De onderhavige aanvraag bestaat uit de in hoofdstuk 2.1 genoemde documenten.

3. Wetgeving en procedures

3.1 Van toepassing zijnde wet- en regelgeving

De wetgeving

Voor de gevraagde wijziging van de inrichting, de uraniumverrijkingsfabrieken met bijbehorende infrastructuurle voorzieningen, is een vergunning op grond van artikel 15, onder b, van de Kew, vereist. De ambtshalve aanpassing van voorschriften geschiedt op grond van artikel 19, eerste lid, Kew.

Gelet op artikel 15a van de Kew zijn de Ministers van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, van Economische Zaken en van Sociale Zaken en Werkgelegenheid bevoegd te beslissen op de wijzigingsaanvraag.

De Ministers van Verkeer en Waterstaat en van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit hebben aangegeven geen betrokkenheid bij de totstandkoming van dit besluit te zien omdat gebleken is dat de door Urenco voorgenomen wijzigingen geen gevolgen zullen hebben voor de reeds eerder vergunde lozingen in lucht en oppervlaktewater.

Ingevolge artikel 17, eerste lid, Kew is op deze aanvraag de uniforme openbare voorbereidingsprocedure als bedoeld in afdeling 3.4 Algemene wet bestuursrecht (Awb), alsmede afdeling 13.2 Wm van toepassing.

Onder 22.5 in onderdeel D van de bijlage bij het Besluit milieueffectrapportage 1994 (laatstelijk gewijzigd bij Besluit van 16 augustus 2006) is bepaald dat de grens waarboven een m.e.r. beoordelingsplicht geldt, is gesteld op een uitbreiding met tenminste 500 ton SW/jaar. Omdat de gevraagde uitbreiding 450 ton SW/jaar bedraagt is m.e.r. beoordelingsplicht hier niet aan de orde.

Betrokken bestuursorganen

Ingevolge artikel 15, aanhef en onder a, van het Besluit kerninstallaties, splijtstoffen en ertsen (Bkse) zijn bij de totstandkoming van deze beschikking betrokken het bestuur van de provincie Overijssel en de besturen van de gemeenten Almelo, Hengelo (Ov), Hof van Twente, Dinkelland, Tubbergen, Twenterand, Wierden, Hellendoorn, Borne en Rijssen-Holten, alsmede van het Waterschap Regge en Dinkel.

Duitse betrokkenheid

Het Bundesministerium für Umwelt, Naturschutz und Reaktorsicherheit te Bonn, het Ministerium für Wirtschaft, Mittelstand und Energie des Landes Nordrhein-Westfalen te Düsseldorf en het Niedersächsisches Umweltministerium te Hannover en het Bundesministerium für Umwelt, Naturschutz und Reaktorsicherheit te Bonn zijn door middel van toezending van de aanvraag geïnformeerd en in de gelegenheid gesteld daarover in overleg te treden. Ook over het verloop van de gevolgde procedure worden deze autoriteiten door mij geïnformeerd.

3.2 Het verloop van de procedure

Ontvangst en ontvankelijkheidstoetsing van de aanvraag

Op 20 maart 2009 is van Urenco de vergunningsaanvraag (als hiervoor in § 2.1 omschreven) gedateerd 11 maart 2009 met kenmerk DIR/09/0613 ontvangen.

De aanvraag is bij brief van 24 april 2009 kenmerk RB\2009032848 toegezonden aan de Directeur Kernfysische Dienst van de VROM-Inspectie van het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, Gedeputeerde Staten van Overijssel, het Waterschap Regge en Dinkel en aan Burgemeester en wethouders van Almelo, Hengelo (Ov), Hof van Twente, Dinkelland, Tubbergen, Twenterand, Wierden, Hellendoorn, Borne en Rijssen-Holten.

De aanvraag met bijlagen is bij ontvangst getoetst aan de daaraan krachtens de Awb, het Bkse (met name de artikelen 3 en 11) en het Bs te stellen eisen en voldoet daaraan.

De ontwerpbeschikking

Op 30 juli 2009 (Bornse Courant) en 4 augustus 2009 (Staatscourant, Tubantia, De Volkskrant, Almelo's Weekblad) is openbaar kennis gegeven van de ontwerpbeschikking met vermelding van de mogelijkheden tot inzage daarvan en tot inspraak. Terinzagelegging van de ontwerpbeschikking en de overige relevante stukken vond plaats bij de bibliotheek van het Ministerie van VROM te den Haag, in het Provinciehuis te Zwolle, het Stadhuis te Almelo en bij de Centrale Bibliotheek te Almelo. De ontwerpbeschikking en de kennisgeving zijn daarnaast toegezonden aan de hiervoor genoemde betrokken bestuursorganen en Duitse overheden. Terinzagelegging vond plaats vanaf 5 augustus 2009 tot en met 15 september 2009. In deze periode konden conform artikel 3.15 en 3.16 Awb door eenieder zienswijzen worden ingediend. In hoofdstuk 6 wordt aangegeven door wie zienswijzen zijn ingediend; tevens wordt daar op de zienswijzen ingegaan.

Er is geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid om conform artikel 3:15 Awb een verzoek tot een mondelinge zienswijzen over de ontwerpbeschikking naar voren te brengen.

4. Beoordelingskader van de gevraagde wijzigingen van de vergunning

4.1 Rechtvaardiging, ALARA en dosislimieten

Aan het wettelijk kader van de stralingsbescherming zoals vastgelegd in de Kew en onderliggende besluiten, liggen onder meer de drie principes van het stralingsbeschermingsbeleid ten grondslag, te weten: rechtvaardiging, ALARA en dosislimieten.

1. Rechtvaardiging wil zeggen dat een handeling die blootstelling aan ioniserende straling met zich mee brengt, slechts is toegestaan indien de economische, sociale en andere voordelen van de betrokken handeling opwegen tegen de gezondheidsschade die hierdoor kan worden toegebracht. Dit principe is in de wetgeving vastgelegd in artikel 19 Bkse, juncto artikel 4, eerste lid, Bs. Ingevolge artikel 4, tweede lid, Bs, heeft uitwerking daarvan plaatsgevonden in bijlage 1 van de Regeling bekendmaking rechtvaardiging gebruik van ioniserende straling (Stcrt 2002, nr. 248).

2. Toepassing van ALARA (As Low As Reasonably Achievable) is de optimalisatie, gericht op beperking van (de kans op) emissies en op beperking van blootstelling. In de wetgeving is het ALARA-beginsel vastgelegd in art. 15c, derde lid, Kew en artikel 19 Bkse, juncto artikel 5 Bs. Optimalisatie vindt plaats zowel in de ontwerpfase, voordat de activiteit is aangevangen, als in de bedrijfsfase door de vergunninghouder nadat de activiteit is toegestaan.

ALARA leidt tot een proces waarbij gestreefd wordt naar een kans op schade die zo klein is als in de gegeven omstandigheden redelijkerwijs kan worden verwezenlijkt. Hierbij wordt rekening gehouden met maatschappelijke en economische factoren en het omvat zowel milieuhygiënische als arbeidshygiënische aspecten.

Toetsing aan dit beginsel vindt onder meer plaats door een beoordeling van de maatregelen met betrekking tot de uitvoering van de inrichting en installaties daarin alsmede de wijze van bedrijven daarvan met het oog op de veiligheid daarvan en de mogelijke gevolgen voor de omgeving bij normaal bedrijf en bij incidenten en ongevallen.

3. Dosislimieten vervullen een vangnetfunctie, namelijk indien het toepassen van rechtvaardiging en ALARA niet voldoende is om een bepaald beschermingsniveau te bereiken. De limietwaarden zijn in wetgeving vastgelegd in artikel 19 Bkse, juncto artikelen 48, 49, 76 en 77 Bs.

4.2 Overige aspecten

Verder dient naast deze toetsing met het oog op de bescherming van mensen, dieren, planten en goederen, ook getoetst te worden aan de overige belangen die in artikel 15b, Kew worden opgesomd. In dit geval betreft dit met name de veiligheid van de staat, de bewaking en bewaring van splijtstoffen en de nakoming van internationale verplichtingen. Het zijn vooral dus de aspecten die hun uitwerking vinden in de begrippen beveiliging en non-proliferatie.

Met betrekking tot niet op straling betrekking hebbende milieuaspecten (gevaarlijke stoffen, afvalstoffen, luchtkwaliteit, geluid, e.d.) wordt hierna in § 5.2 (met name in § 5.2.3) nader ingegaan.

5. De toetsing van de aanvraag

5.1 Rechtvaardiging

Het beginsel van de rechtvaardiging heeft in het onderhavige geval een beperkte betekenis. Veelal wordt in dit kader een activiteit beschouwd die op zich een blootstelling met zich mee kan brengen en die de aanvrager wil aanvangen en blijvend wil uitvoeren. In dit geval betreft de activiteit, waarop de rechtvaardigingstoets betrekking heeft, een uitbreiding van eerder vergunde handelingen en enkele wijzigingen in de bedrijfsvoering.

Met betrekking tot de rechtvaardiging van deze uitbreiding stel ik vast dat het aan Urenco reeds is vergund om in Almelo verrijkingsfabrieken in werking te houden tot een maximale gezamenlijke verrijkingscapaciteit van 4500 ton SW/jaar. Hierbij verwijs ik ook naar onderdeel I.B.6 van bijlage 1 van de Regeling bekendmaking rechtvaardiging gebruik van ioniserende straling (Stcrt 2002, nr. 248), waarin de toepassing verrijking via ultracentrifuge voor het geschikt maken van uranium voor het gebruik in brandstof, als gerechtvaardigd is opgenomen. Naast de meer algemene argumenten van werkgelegenheid en economische voordelen voor de maatschappij, zijn daarbij als argumenten vermeld de benutting van natuurlijke voorraden, verbetering van de marktpositie en toelevering van brandstof aan kerncentrales. Er zijn mij thans geen nieuwe, belangrijke gegevens over de doeltreffendheid of de gevolgen van de door Urenco verrichte handelingen bekend die aanleiding geven om de rechtvaardiging van deze handelingen te herzien.

Urenco wil de verrijkingscapaciteit van de inrichting te Almelo thans verhogen tot 4950 ton SW/jaar. Het feit dat het Urenco is vergund om een verrijkingscapaciteit van 4500 ton SW/jaar te benutten behoeft dus in dit kader niet opnieuw beoordeeld te worden. Thans ligt alleen de vraag ter beoordeling voor of de uitbreiding met 450 ton SW/jaar gerechtvaardigd is. In de eerste plaats verwijs ik naar mijn reactie op ditzelfde onderwerp in de beschikking nr SAS/2007087941 van 15 oktober 2007.

In de aanvraag heeft Urenco in paragraaf 1.2 uiteengezet dat marktomstandigheden en de groei van het marktaandeel van Urenco het nodig maken dat de capaciteit van de verrijkingsfabrieken in Almelo op korte termijn verder wordt verhoogd. Ik zie geen reden om aan die prognoses en de behoefte voor capaciteitsverhoging te twifelen. De gevraagde wijziging mag tevens gezien worden als een normaal te verwachten uitbreiding van een bedrijf waarvoor de marktomstandigheden zich positief ontwikkelen.

Verder kan worden vastgesteld dat de centrifuge technologie nog steeds de aangewezen methodiek voor uraniumverrijking is omdat dit een schone en veilige methode is en economisch ook de beste resultaten oplevert. De uitbreiding zal plaatsvinden volgens de laatste stand der techniek en brengt ook geen nieuwe of bijzondere risico's voor mens en milieu met zich mee. Ditzelfde geldt tevens voor de beoogde overige wijzigingen.

Ook de uitkomsten van het aangepaste veiligheidsrapport geven geen aanleiding om de vergunning op basis van rechtvaardigingsgronden te weigeren.

Mijn conclusie is dat ik de aangevraagde activiteiten in dit kader gerechtvaardigd acht.

5.2 Veiligheid, ALARA, stralingsbescherming, beveiliging en conventionele milieuaspecten

5.2.1 Algemeen

a. De wijzigingen:

De gevraagde wijzigingen (de uitbreiding van SP5, de bouw van de decontaminatieruimte in SP4) zullen plaatsvinden met vergelijkbare, en al vergunde installaties en voorzieningen. Dit zijn installaties die nog steeds voldoen aan de modernste, beproefde technieken. Daarmee wordt aan een belangrijk uitgangspunt bij de uitvoering van het ALARA-beginsel voldaan.

Ook de verdere aanpassingen in de inrichting (o.a. in het SUB) en mogelijke aanleg van een spoor aansluiting zullen volgens de stand der techniek uitgevoerd worden.

b. De aanvraag:

Zowel aanvraag (bijlage 1) als veiligheidsrapport (bijlage 3) beschrijven op een duidelijke en overzichtelijke wijze de inrichting en installaties alsmede de veiligheidsaspecten voor mens en milieu. Deze documenten geven een goed inzicht in de activiteiten van Urenco en de mogelijke gevolgen daarvan voor de omgeving. Ik kan instemmen met de uitkomsten van de veiligheidsanalyses en stel vast dat bij naleving van de vergunning de inrichting op een veilige wijze bedreven kan worden.

De figuren in bijlage 2 van de onderhavige aanvraag treden in de plaats van de overeenkomstige figuren uit de aanvraag van 12 oktober 2006, kenmerk REA/06/3027. De figuren hebben mijn goedkeuring.

Het als bijlage 4 van de onderhavige aanvraag opgenomen akoestisch rapport beschrijft duidelijk de gewijzigde akoestische situatie. Het rapport heeft mijn goedkeuring.

De aanvraag en de bijgevoegde documenten kunnen derhalve de basis vormen voor de te verlenen vergunning.

In het navolgende wordt nader ingegaan op relevante aspecten met betrekking tot de vergunningverlening.

5.2.2 De nucleaire- en stralingsveiligheid van de inrichting en de bedrijfsvoering

a. Organisatie en veiligheidsbeheerssysteem:

De aangevraagde activiteiten hebben geen gevolgen voor de organisatie en het veiligheidsbeheerssysteem. De bestaande organisatie en het veiligheidbeheerssysteem, en de daarop

betrekking hebbende eisen in de beschikking SAS/2007087941 van 15 oktober 2007 zijn voldoende om een veilige bedrijfsvoering te kunnen garanderen.

b. Stralingsbescherming voor werknemers en bezoekers:

Als gevolg van de aangevraagde activiteiten kan blijkens de aanvraag de stralingsbelasting van werknemers en bezoekers met maximaal ca. 10% toenemen. In de aanvraag geeft Urenco aan dat doorlopend wordt gezocht naar werkwijzen en technische aanpassingen om de effectieve dosis die werknemers kunnen ontvangen zo laag mogelijk te houden.

Urenco kent in de huidige situatie geen zogenoemde A-medewerkers als bedoeld in artikel 79 Bs binnen haar organisatie die meer dan 6 mSv in een kalenderjaar mogen ontvangen. In de praktijk ontvangen nagenoeg alle B-werknemers een stralingsbelasting lager dan 2 mSv/jaar. Enkele werknemers die werkzaamheden verrichten met UF₆-containers ontvangen een dosis die ligt tussen 2 mSv/jaar en 3 mSv/jaar. Als gevolg van de aangevraagde wijzigingen zal het aantal containers waarmee handelingen worden verricht met maximaal 10% toenemen. De stralingsbelasting kan hierdoor blijkens de aanvraag ook met ca. 10% toenemen. In de aanvraag geeft Urenco aan dat zij doorlopend werkwijzen en technische aanpassingen onderzoekt om de stralingsbelasting voor werknemers te verminderen. Uitgangspunt is daarbij dat de werkzaamheden aan containers zo kort mogelijk duren en andere werkzaamheden op grotere afstand van de containers laten uitvoeren. Mede gelet op de bedrijfservaringen uit het verleden, zoals ook schriftelijk door Urenco ingevolge het huidige voorschrift in Hoofdstuk H.5 wordt gerapporteerd, ben ik van mening dat Urenco voldoende maatregelen neemt om de stralingsbelasting aan personeel zoveel als redelijkerwijs mogelijk te beperken. Echter, gelet op het feit dat het een nieuwe wijze van opslag van UF₆-containers betreft (twee-laags) is een voorschrift opgenomen, waarin Urenco opgedragen wordt een nader onderzoek te doen naar de stralingsbelasting van werknemers met betrekking tot werkzaamheden met UF₆-containers en in hoeverre deze nog verder teruggedrongen zou kunnen worden.

De aangevraagde activiteiten hebben op basis van de voorhanden zijnde informatie geen gevolgen voor de stralingsbeschermingorganisatie. De bestaande organisatie en het veiligheidbeheersysteem, en de daarop betrekking hebbende eisen in de beschikking SAS/2007087941 van 15 oktober 2007 zijn, met inachtneming van het in de vorige alinea gestelde, voldoende om een veilige bedrijfsvoering te kunnen garanderen.

c. Veiligheidsmaatregelen, criticiteit en radioactieve emissies naar lucht en water bij normaal bedrijf:

De aangevraagde activiteiten hebben geen gevolgen voor algemene veiligheidsaspecten, criticiteit en radioactieve emissies naar lucht en water bij normaal bedrijf zoals overwogen in hoofdstuk 6.2.2 onder respectievelijk c, d en e van de beschikking SAS/2007087941 van 15 oktober 2007. Volstaan wordt met een verwijzing naar voornoemd hoofdstuk.

d. Opslag van uraniumhexafluoride; straling aan de terreingrens:

Het stralingsniveau op de terreingrens en buiten de Urenco inrichting wordt hoofdzakelijk bepaald door de, in de buitenlucht, op het terrein opgeslagen hoeveelheid feed en tails. De bijdragen van in gebouwen opgeslagen hoeveelheden feed, product en tails, alsmede van de bij Urenco aanwezige bronnen en toestellen, is te verwaarlozen. Op de terreingrens met Enrichment Technologies Nederland (ET NL) en buiten de inrichting heerst derhalve ter plaatse van de opslag van tails en feed een verhoogd stralingsniveau. De UF₆-opslagplaats nabij het CRD-B is aan de kant van de terreingrens omgeven door een aarden wal die de directe straling tegenhoudt. Verder wordt een betonnen muur opgericht naast de containers aan de kant van ET NL. Deze muur wordt 4 meter hoog. Het stralingsniveau op de

terreingrens en verder buiten de inrichting is het gevolg van weerkaatsing via de lucht ("sky shine"), en hangt af van de afstand tot de UF₆-containers en de met UF₆-containers belegde oppervlakte.

Uit de uitbreiding van de capaciteit vloeit ook voort dat de maximaal aanwezige hoeveelheid voedingsmateriaal UF₆ ('feed'), verrijkt UF₆ ('product') en verarmd UF₆ ('tails') toeneemt; voor 'product' gaat de maximale capaciteit van 2000 naar 2.200 ton UF₆ terwijl voor 'feed' en 'tails' tezamen, dat wil zeggen UF₆ met een gehalte van U235 tot maximaal 1%, eveneens een vergroting met 10% wordt verzocht, derhalve 47.500 ton UF₆ naar 52.500 ton UF₆. Urenco vraagt derhalve aan:

- opslag van de gecombineerde maximale hoeveelheid tails en feed (materiaal met een U-235-gehalte van maximaal 1%) 52.500 ton UF₆.
- opslag van de maximale hoeveelheid product van 2.200 ton UF₆.

Met betrekking tot de wijze van opslag en de locaties waar opslag van UF₆-containers plaatsvindt treden de volgende wijzigingen op:

- het oppervlak van de opslaglocatie voor tails en feed wordt verkleind en zal aan de zijde van ET NL worden voorzien van een 4 m hoge, 150 m lange, 20 cm dikke betonnen muur, een en ander zoals weergegeven in figuur 5 van de aanvraag.
- de opslag van UF₆-containers in de buitenopslag en in het CRD-C zal geschikt worden gemaakt voor dubbellaagse opslag.
- in het nieuw te bouwen CRD-C zal tussenopslag van feed en tails plaatsvinden. De wanden van dit gebouw zullen aan de zijde van ET NL geheel van 20-25 cm dik beton worden opgetrokken.

In de bij de aanvraag gevoegde notitie 'Dosisberekening op de terreingrens bij de aanvraag wijzigingsvergunning KEW' van 11 maart 2009 met kenmerk COM/09/0612 wordt ingegaan op de stralingsbelasting op de inrichtingsgrens als gevolg van de gewijzigde opslag van UF₆-containers.

De volgende maatregelen zijn getroffen om de stralingsbelasting op de omgeving te beperken:

1. er is een 4 m hoge, betonnen muur voorzien aan de zijde van de Weezenbeek van de tailsyards;
2. het gebouw CD-C is opgetrokken van dikwandig beton en is overdekt.

Deze voorzieningen worden door mij als ALARA beschouwd.

De stralingsbelasting op de omgeving is berekend. Deze wordt volledig bepaald door de opslag van feed, tails en product. Bij de berekening van de stralingsbelasting op de omgeving zijn conservatieve uitgangspunten gehanteerd, met andere woorden de berekende stralingsbelasting is ten opzichte van de feitelijke belasting aan de hoge kant. Zo is onder meer uitgegaan van volledig bezette opslagen terwijl dit in de praktijk nog niet is voorgekomen. Uit de berekeningen blijkt dat bij een volledig bezette opslag de stralingsbelasting:

1. op de inrichtingsgrens van Urenco en ET NL ten hoogste 1,9 mSv/jaar bedraagt;
2. op de inrichtingsgrens van Urenco en de aangrenzende weilanden ten hoogste 3,0 mSv/jaar bedraagt.

ad 1

De aangevraagde wijziging, te weten dubbellaags opslaan van containers met tails en feed, betekent dat de oppervlakte belegd met containers kleiner wordt. De bovenste laag containers schermt de onderste laag af waardoor het resulterend stralingsniveau op de terreingrens met ET NL afneemt. Bovendien liggen op het terreingedeelte direct nabij de terreingrens met ET NL geen containers met UF₆. Verder wordt, zoals vermeld, een betonnen muur opgericht direct naast de containers aan de kant van ET NL.

Voor de berekeningen van de Actuele Individuele Dosis (AID) voor personen op het ET NL terrein gelden de standaard factoren voor een "industrie hoofdzakelijk in pandig", wat de feitelijke situatie voor ET NL is, namelijk een ABC factor van 0,2 en een afschermingsfactor van 0,25. De resulterende AID voor personen op het ET NL terrein bij de terreingrens is derhalve maximaal 100 microSievert/jaar, en lager verder van de terreingrens.

ad 2

Voor het weiland geldt conform MR-AGIS een Actuele Blootstellingsfactor (ABC) van 0,01 hetgeen resulteert in een Actuele Individuele Dosis (AID) van minder dan 40 microSievert/jaar.

Uit vorenstaande blijkt dat de actuele individuele dosis in de omgeving van de inrichting nergens de op grond van het Bkse (artikel 19, juncto artikel 48 Bs) vigerende grenswaarde van maximaal 0,1 mSv/jaar overschrijdt.

Voor het overige wordt ten aanzien van de opslag van UF₆-containers binnen Urenco verwezen naar de overwegingen terzake in de beschikking SAS/2007087941 van 15 oktober 2007.

Op grond van vorenstaande is de gewijzigde opslag van UF₆-containers binnen de inrichting aanvaardbaar.

In de vigerende vergunning, voorschrift B.1, is aangegeven dat de opslag van UF₆ op de buitenopslagplaatsen slechts in één laag mag plaatsvinden. Dit voorschrift is aangepast; de 2de zin van het voorschrift kan vervallen.

e. Ongevalanalyses:

Als gevolg van de aangevraagde wijzigingen binnen de inrichting wijzigt alleen het ongevalsscenario als gevolg van het neerstorten van een vliegtuig op de opslag van UF₆-containers in de buitenopslag. In hoofdstuk 5 van het bij de aanvraag gevoegde bijlage 1 wordt hierop ingegaan.

Een conservatieve analyse gaat er vanuit dat bij dubbellaagse opslag alleen het aantal getroffen, lekkrakende containers met een factor 2 toeneemt. Als gevolg hiervan neemt de uitstromende hoeveelheid stoffen eveneens met een factor 2 toe.

Ten opzichte van de huidige situatie neemt de kans op overlijden als gevolg van een neerstortend vliegtuig met een factor 2 toe; de kans blijft niettemin echter zeer laag, namelijk $5,6 \cdot 10^{-9}$ /jaar (neerstortend vliegtuig met brand) en $7,6 \cdot 10^{-10}$ /jaar (neerstortend vliegtuig zonder brand). De stralingsbelasting neemt ten opzichte van de huidige situatie met een factor 2 toe, namelijk tot 90 mSv (50-jaarsdosis, neerstortend vliegtuig met brand) en 12,4 mSv (50-jaarsdosis, neerstortend vliegtuig zonder brand). Deze gevolgen voldoen aan de in art. 18 Bkse gestelde criteria.

Ik kan instemmen met de door Urenco uitgevoerde ongevalanalyse en concludeer dat de inrichting in voldoende mate veilig kan worden bedreven.

5.2.3 Overige aspecten als bedoeld in hoofdstuk 4.2

Voor de aspecten genoemd in hoofdstuk 4.2 wordt verwezen hetgeen terzake is overwogen in de beschikking SAS/2007087941 van 15 oktober 2007. De betreffende overwegingen zijn ook van toepassing op de naar aanleiding van de onderhavige vergunningaanvraag gewijzigde inrichting.

5.2.4 Overige (niet op straling betrekking hebbende) milieuaspecten

In verband met de niet op straling betrekking hebbende nadelige gevolgen die als gevolg van de aangevraagde wijzigingen kunnen optreden, merk ik het volgende op:

a. Trafostation

De binnen het trafostation aanwezige transformatoren zijn gevuld met olie. Onder de transformatoren wordt een opvangbak geplaatst die de volledige inhoud van één transformator kan bevatten. Voorgeschreven zal worden dat deze opvangbak vloeistofdicht moet worden uitgevoerd.

Uit de opvangbak afkomstig hemelwater wordt via een olie-/waterafscheider op de riolering welke afvoert naar de gemeentelijke rioolwaterzuiveringsinstallatie geloosd. Ontwerpcriteria voor de olie/waterafscheider ontbreken in de aanvraag; deze zullen als voorschrift aan de vergunning worden verbonden.

b. Diverse wijzigingen

De volgende wijzigingen vinden plaats:

1. In CSB wordt de aardgasgestookte stookinstallatie van 2MWth vervangen door twee aardgasgestookte stookinstallaties van 0,75 MWth.
2. Het aantal homogeniseerstations wordt uitgebreid van 8 naar 10.
3. de bouw van een Site Utility Building (SUB) waarin noodstroomvoorziening, bluswaterpompen, middenspanningsverdeling en de rein-waterkelder worden ondergebracht.
4. De plaatsing van een noodstroomdieselaggregaat en een ondergrondse stalen dieseltank van 3000 l.
5. De uitbreiding van SP4 met een aanbouw voor decontaminatiewerkzaamheden (RCC). Bij dit RCC worden een noodstroomaggregaat en een ondergrondse stalen tank voor de opslag van diesel geplaatst.

Voor deze wijzigingen zijn in de vigerende vergunning voorschriften opgenomen die door middel van een aan deze beschikking te verbinden voorschrift ook van toepassing worden verklaard op deze wijzigingen. Aan deze wijzigingen hoeft daarom verder geen aandacht te worden besteed.

c. Geluid

In het bij de vergunningaanvraag gevoegde "Akoestisch Onderzoek veranderingsvergunning Kew" van 9 februari 2009 is voor de representatieve bedrijfssituatie na de realisatie van de aangevraagde wijzigingen de geluidsbelasting op de omgeving berekend. Als gevolg van de aangevraagde wijzigingen neemt de geluidsbelasting van de inrichting op de omgeving enigszins toe. Dit leidt tot licht hogere langetijdgemiddelde beoordelingsniveaus $L_{ar,LT}$. De maximale geluidsniveaus wijzigen echter niet. De waarden van $L_{ar,LT}$ en L_{max} blijven wel binnen de in de vigerende vergunning gestelde geluidsgrenswaarden.

De indirecte geluidshinder vanwege de inrichting wijzigt niet als gevolg van de aangevraagde activiteiten.

Aan de vigerende vergunning zijn voorschriften verbonden die betrekking hebben op geluid. Deze voorschriften worden met de nu aangevraagde representatieve bedrijfssituatie niet overschreden.

d. Niet radioactieve emissies naar de lucht:

De emissies van niet radioactieve stoffen naar de lucht zullen in geringe mate toenemen als gevolg van de bouw van nieuwe installatieonderdelen. De maatregelen die getroffen worden om de emissies te beperken zijn ALARA. De emissies voldoen aan de NER; het voldoen aan de NER is in de vigerende vergunning voorgeschreven.

e. Luchtkwaliteit:

De aan de vigerende vergunning ten grondslag liggende vergunningaanvraag is getoetst aan het Besluit luchtkwaliteit 2005 (Blk 2005). Inmiddels zijn op 15 november 2007 de wet tot wijziging van de Wet milieubeheer (luchtkwaliteitseisen), het Besluit niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen) en de Regeling niet in betekenende mate (luchtkwaliteitseisen) in werking getreden. Het besluit luchtkwaliteit 2005 en daarop gebaseerde regelingen zijn op 15 november 2007 ingetrokken. De grenswaarden neergelegd in bijlage 2 Wet milieubeheer zijn echter inhoudelijk niet gewijzigd.

Maatgevend voor de in bijlage 2 van de Wet milieubeheer opgenomen grenswaarden is in de onderhavige situatie de toetsing aan zwevende deeltjes (PM₁₀) en stikstofdioxide (NO₂). De grenswaarden voor beide parameters wijken in bijlage 2 van de Wet milieubeheer dus niet af van het Blk 2005.

In de onderhavige aanvraag is op kwalitatieve wijze aangegeven dat de emissies van zwevende deeltjes en stikstofdioxide als gevolg van de gewijzigde bedrijfsprocessen van Urenco Nederland enigszins zullen dalen. Om deze reden zal ook met het vergunnen van deze wijzigingen nog steeds aan de grenswaarden kunnen worden voldaan. Wat dit betreft zijn de eindconclusies neergelegd in de vigerende vergunning met betrekking tot deze aspecten nog steeds geldig. Inhoudelijk betekent dit dat voldaan wordt aan de relevante grenswaarden neergelegd in bijlage 2 Wet milieubeheer.

f. Conclusie ten aanzien van niet-nucleaire milieuaspecten:

De aanvraag is getoetst aan het belang van de bescherming van mensen, dieren, planten en goederen. De milieubelasting als gevolg van de activiteiten met betrekking tot andere dan nucleaire en stralingshygiënische milieuaspecten kunnen redelijkerwijs voldoende worden beperkt door het stellen van voorschriften in het belang van de bescherming van het milieu. Uit de overwegingen volgt dat de gevraagde vergunning onder de voorschriften van hoofdstuk C. met betrekking tot nadelige gevolgen voor het milieu, anders dan direct voortvloeiend uit het nucleaire karakter van de inrichting (niet op straling betrekking hebbende aspecten) kan worden verleend.

6. De ingebrachte zienswijzen n.a.v. de ontwerpbeschikking

Naar aanleiding van de terinzagelegging van de ontwerpbeschikking zijn, zoals hiervoor in § 3.2 is vermeld, zienswijzen ontvangen. Het betreft zienswijzen van:

1.

G. Hartkamp, Geraniumstraat 31, 7601 AD Almelo;

2.

Dhr. J. Rundfunk, per adres J. Braamhaar, Enterstraat 133a, 7461 PD Rijssen;.

3.

- Stichting Laka, Ketelhuisplein 43, 1054 RD Amsterdam;
- Dhr. Buitenweg, Hofkampstraat 167, 7607 NG Almelo;
- Dhr. Klompsma, Oude Haagseweg 63B3, Amsterdam; R. Boogert, Spijkermakerstraat 28, 2512 ES Den Haag; .
- Mevr. J. Hoogland, Noorderdwars 18, 1017 TX Amsterdam;
- Raadsfractie Groen Links, Postbus 5100, 7600 GC Almelo;
- Mevr. P. Stoelinga, Ridderschapslaan 34, 3703 SP Zeist;
- Dhr. F. van Schaik, Calle Libertad 409A, 68020 San Luis Beltrán, Oaxaca de Juárez, Oax., Mexico;
- Dhr. Th. van den Heuvel, Postbus 261, 5460 AG Veghel;

4.

- J. Bouma en A. Wolthuis, Parkweg 57, 7602 JE Almelo;

5.

- Dhr. Korbus, Postfach 3362, 26023 Oldenburg (gerold.korbus@stachel.de);
- Dhr. Kempe, Collmweg 7, D-01705 Freital (klaus.kempe@arcor.de);
- Mevr. Feldten, Nollstrasse 4, 26135 Oldenburg (wesenlicht@gmx.de);

6.

- Dhr. Rotter, Stadionweg 8, 48485 Neuenkirchen;
- Dhr. Dwertmann te Nordhorn, Duitsland;
- Grafschafter Bürgerinitiative Umweltschutz, Postfach 1428, 48504 Nordhorn;

7.

Landesgemeinschaft Naturschutz und Umwelt Nordrhein-Westfalen e.V., Heinrich-LübkeStr. 16, 59759 Arnsberg-Hüsten;

8.

Grün Alternative Liste e.V. c/o Siedlerweg 7, 48599 Gronau. De zienswijze is ondertekend door 148 personen;

9.

Bundesverband Bürgerinitiativen Umweltschutz e.V. per brief van 15 september 2009, Prinz-Albert-Str. 55, 53113 Bonn;

10.

Mevr. A. Haase, Beethovenstr. 15, 52064 Aachen en dhr. Heber, Scheibenstr. 30, 52070 Aachen. De zienswijze is ondertekend door 12 personen;

Hieronder volgt de inhoud van de ingebrachte zienswijzen (samengevat in *cursief*) en mijn reactie daarop:

Ad 1.

De door dhr. Hartkamp ingebrachte zienswijze luidt als volgt:

- a. *De inspreker maakt zich zorgen over de veiligheid nu door de uitbreiding van Urenco meer straling verwacht wordt.*

De voorgenomen toename in de productiecapaciteit heeft geen gevolgen voor de toegestane maximale stralingsbelasting buiten de inrichting van Urenco in Almelo.

- b. *De opslag in containers en het vervoer per spoor brengt te grote risico's met zich mee.*

De transportregelgeving ziet toe op aspecten van veiligheid aangaande het transport van containers met UF₆. Die aspecten zijn met de onderhavige vergunning niet aan de orde. De transportcontainers zijn overigens internationaal gecertificeerd om de veiligheid voor de omgeving tijdens transport te waarborgen.

- c. *De reiniging van containers en de lozingen op het gemeentelijk riool brengen risico's met zich mee.*

Binnen de inrichting worden containers gereinigd. Het hierbij ontstane afvalwater wordt na behandeling op de gemeentelijke riolering geloosd. Lozing van splijtstoffen en radioactieve stoffen is alleen toegestaan beneden de vergunde lozingshoeveelheden. De onderhavige vergunningaanvraag heeft geen gevolgen voor deze situatie. De vergunningvoorschriften blijven op dat punt ongewijzigd.

- d. *Het vliegverkeer boven Almelo neemt toe. In de overwegingen bij de invulling van vliegveld Twente komt veiligheid in verband met Urenco niet voor.*

De gevolgen van Urenco voor de omgeving als gevolg van de aangevraagde wijzigingen zijn in de aanvraag weergegeven. Daaruit blijkt dat deze gevolgen geen beperkingen kennen voor andere activiteiten of initiatieven in de (nabije) omgeving. Dit betekent dat dit eveneens geldt voor de mogelijke realisatie van een burgerluchthaven Twente.

- e. *De gehanteerde ongevalsscenario's lijken optimistisch. Ongevallen zullen zich niet laten leiden door enkel- dan wel dubbellaagsopslag. Slechts bij een behoorlijke windkracht kan er sprake zijn van voorbijtrekkende wolken met straling. Bij burgers die zich niet kunnen verplaatsen zal onomkeerbare gezondheidsschade optreden. Niet vermeld wordt wat die schade inhoudt.*

De in de vergunningaanvraag beschreven ongevallen zijn gebaseerd op realistische scenario's. Verder is als worst-case scenario een vliegtuigongeval beschouwd. Door inspreker wordt niet onderbouwd waarom de gehanteerde ongevalsscenario's optimistisch zouden zijn.

De constatering dat ongevallen zich niet laten leiden door enkellaags- of dubbellaagsopslag van UF₆-containers is juist. De wijze van opslag heeft inderdaad consequenties voor de gevolgen van het worst-case ongeval.

In de aanvraag zijn die consequenties bezien en wordt aangegeven dat een ongeval waarbij een neerstortend jachtvliegtuig is betrokken, als maatgevend ongeval kan worden beschouwd. In de onderhavige aanvraag is aangegeven dat bij een dergelijk ongeval op de terreingrens van de

inrichting een maximale concentratie van 88 mg HF/m³ kan optreden. Ter plekke van woonbebouwing zal, als gevolg van verdunningseffecten, een lagere concentratie optreden.

In de analyses is uitgegaan van de meest voorkomende weersomstandigheden en zijn de concentraties van UO₂F₂ en HF als ook de stralingsbelasting (dosis) op verschillende afstanden berekend

In de zienswijze wordt aangegeven dat niet wordt vermeld welke onomkeerbare gezondheidsschade in de aanvraag bij een worst-case ongevalsscenario wordt bedoeld. In de vergunningaanvraag wordt gesteld dat er geen sprake zal zijn van 'onomkeerbare gezondheidsschade' als gevolg van het vrijkomen van HF bij bet beschadigd raken van UF₆-containers. Er zijn geen gezondheidseffecten te verwachten daar de blootstelling aan HF slechts kortdurend zal zijn als gevolg van verwaaiing; de dubbellaagsopslag brengt hierin geen wijziging ten opzichte van de situatie van enkellaagsopslag. Daar er geen onomkeerbare gezondheidseffecten zijn is het niet zinvol om in te gaan op welke onomkeerbare gezondheidsaspecten zouden zijn bedoeld.

f. *Er wordt geen rekening gehouden met aanslagen.*

In de vergunningaanvraag zijn maatgevende ongevallen beschouwd. Aanslagen horen hier niet bij. Het feit dat in de aanvraag niet wordt ingegaan op aanslagen wil niet zeggen dat geen rekening wordt gehouden met aanslagen. De effecten van een aanslag zijn echter naar verwachting gering ten opzichte van de in vergunningaanvraag opgenomen maatgevende ongevallen. Urenco heeft in zijn bedrijfsvoering diverse maatregelen getroffen ter voorkoming van een aanslag; vanuit oogpunt van veiligheid zijn deze echter niet openbaar.

Ad 2.

De door dhr Rundfunk ingebrachte zienswijze luidt als volgt:

a. *De zienswijze geeft ter overdenking en overweging dat het zelfbestuur zoals dat door God de afgelopen 6000 jaar is toegestaan, niet dat resultaat heeft gebracht wat God er van verwachtte. Meer rampen en catastrofes zullen plaatsvinden nu God een einde gaat maken aan de levenswijze en de regeringen van de mens. De mens kan het nucleaire afval niet meer de baas.*

De door dhr. Rundfunk ingebrachte zienswijze bevat geen elementen die betrekking hebben op aspecten waarmee bij het nemen van een besluit op grond van een aanvraag voor een vergunning voor de Kernenergiewet rekening dient te worden gehouden. Op deze zienswijze wordt dan ook verder niet ingegaan. Voorts is op verantwoorde wijze in opslag van nucleair afval in Nederland voorzien en wel bij Centrale Organisatie Voor Radioactief Afval (COVRA) in Vlissingen.

Ad 3.

De door de Stichting Laka, dhr. Buitenweg, dhr. Klompsma, dhr. Boogert, mevr. Hoogland, de Raadsfractie Groen Links, mevr. Stoelinga, dhr. van Schaijk en dhr. Th. van den Heuvel ingebrachte zienswijzen zijn inhoudelijk gelijk en luiden als volgt:

a. *Het is verontrustend dat bij elke uitbreiding van Urenco geen milieueffectrapport wordt gevraagd voor de gehele inrichting. De aanvraag had vergezeld moeten gaan door een milieueffectrapport.*

Argumenten zijn:

i. *door steeds een uitbreiding van 450 ton SW/jaar aan te vragen wordt beneden de mer-grens gebleven;*

- ii. *een risicoanalyse waarin een integraal beeld van de veiligheidssituatie voor de gehele installatie en van de activiteiten die hieraan extern verbonden zijn (vervoersaspecten) deel uitmaken ontbreekt tot op heden;*
- iii. *het is noodzakelijk om in een milieueffectrapport aandacht te schenken aan de toename van de stralingsbelasting van werknemers. Het enkel opnemen van een vergunningsvoorschrift is onvoldoende.*

Aan de vigerende vergunning uit 2007 van Urenco ligt een vergunningaanvraag van oktober 2006 ten grondslag waarbij een milieueffectrapport is gevoegd. Bij de onderhavige aanvraag bestaat niet de noodzaak tot het opstellen van een milieueffectrapport. Enerzijds is dit niet nodig omdat in het mer-besluit expliciet de situaties zijn beschreven waarvoor een milieueffectrapport moet worden opgesteld of een mer-beoordeling moet plaatsvinden; vergroting van de verrijkingcapaciteit met minder dan 500 tSW/jaar hoort hier niet bij.

Anderzijds bestaat er ook vanuit milieuhygiënisch en stralings- en veiligheidsoogpunt geen noodzaak voor het opstellen van een milieueffectrapport of mer-beoordeling. De door Urenco aangevraagde capaciteitsuitbreiding heeft namelijk een zeer geringe wijziging van de milieu-, stralings- en veiligheidssituatie tot gevolg.

In het Veiligheidsrapport en in de aanvraag wordt een voldoende helder beeld van de veiligheidssituatie beschreven. Vervoersaspecten maken geen onderdeel uit van deze vergunningsprocedure. Zie ook ad 2.

Zoals hiervoor al is aangegeven bestaat er geen noodzaak tot het opstellen van een milieueffectrapport.

Omdat de opslag van UF₆-containers op een nieuwe wijze (twee-laags) zal plaatsvinden en aangezien de mogelijke toename van de stralingsbelasting voor werknemers een punt van aandacht daarbij is, wordt het passend geacht hiervoor in de vorm van een voorschrift aandacht te vragen. Hierin wordt Urenco opgedragen nader onderzoek te doen naar de stralingsbelasting van werknemers met betrekking tot werkzaamheden met UF₆-containers en in hoeverre deze nog verder teruggedrongen zou kunnen worden. Overigens blijft de stralingsbelasting binnen het maximum dat wettelijk is toegestaan.

- b. *In het milieueffectrapport dat onderdeel uitmaakte van de aanvraag van Urenco uit 2007 is ten onrechte niet ingegaan op de marktpositie van Urenco in het licht van de toenemende capaciteit van concurrerende bedrijven. Door de indiener van de zienswijze wordt geconcludeerd dat er geen sprake is van een toenemende vraag naar verrijkt uranium.*
- c. *Het is opmerkelijk dat in het milieueffectrapport van 2007 niet is ingegaan op proliferatie en dat de risico's van proliferatie in de afgelopen 30 jaar niet zijn verminderd.*

In de onderhavige vergunningsprocedure wordt een besluit voorbereid op de door Urenco in maart 2009 ingediende aanvraag. Zienswijzen die betrekking hebben op het milieueffectrapport van oktober 2006 horen niet thuis in deze procedure en derhalve zal daar niet verder op ingegaan worden.

In de aanvraag is bovendien voldoende aannemelijk gemaakt dat er sprake is van een groeiende behoefte voor capaciteitsverhoging. Dat andere uraniumverrijkers ook hun productiecapaciteit uitbreiden doet daar niet aan af.

De door mevrouw Stoelinga ingebrachte zienswijzen zijn inhoudelijk gelijk aan die van de Stichting Laka. Mevrouw Stoelinga voegt echter 1 argument toe:

- d. *De aanvraag had vergezeld moeten gaan door een milieueffectrapport, omdat door het gebrek aan een goed totaaloverzicht de hulpdiensten geen kansen krijgen voor het maken van goede aanvalsplannen en hun uitrusting gefundeerd aan te passen aan de nieuwe situatie.*

Zoals hiervoor al is aangegeven is er geen noodzaak tot het opstellen van een milieueffectrapport. Overigens is niet gebleken dat hulpdiensten door het ontbreken van een milieueffectrapportage belemmerd worden in hun voorbereiding op eventuele calamiteiten. Een milieueffectrapport wordt ook niet met het oog hierop gemaakt.

Voor de overige onderdelen van de zienswijzen van mevr. Stoelinga wordt verwezen naar reactie op 3a, 3b en 3c.

De door dhr. Van Schaijk ingebrachte zienswijzen zijn inhoudelijk gelijk aan die van de Stichting Laka. Dhr. Van Schaik voegt echter 1 argument toe:

- e. *Met behulp van een 'salamitechniek' wordt hier bereikt dat er geen milieueffectrapportage behoeft te worden opgesteld.*

Van een 'salamitactiek' is hier geen sprake. Aan de vigerende milieuvergunning ligt een milieueffectrapportage ten grondslag. Afhankelijk van de marktvraag wordt door Urenco de benodigde capaciteit bezien. Aan de hand daarvan heeft Urenco besloten tot uitbreiding van de capaciteit met 450 tSW/jr (zie ook het antwoord onder 3a)

Ad 4.

De door dhr Bouma en mevr. Wolthuis ingebrachte zienswijzen tegen de ontwerpbeschikking luiden als volgt:

- a. *Processen in de afzonderlijke onderdelen waaruit de atoom-energieindustrie bestaat zijn belastend voor het milieu. Urenco is niet in staat om vrijgekomen afvalstoffen op een gegarandeerd beheersbare wijze te verwerken.*

In de onderhavige aanvraag geeft Urenco aan op welke wijze met afvalstoffen wordt omgegaan. De maatregelen die Urenco treft om met afval om te gaan zijn conform beleid en regelgeving. Er is vanuit deze optiek geen reden om niet in te stemmen met de door Urenco aangevraagde uitbreiding.

- b. *Een uitbreiding van de productie is gevaarlijk voor de volksgezondheid omdat er sprake is van transport van gevaarlijke stoffen.*

Voor een reactie op deze zienswijze wordt verwezen naar de reactie op 1b.

- c. *De in de huidige fabrieken getroffen veiligheidsmaatregelen zijn onvoldoende om calamiteiten te voorkomen. De gevolgen van een calamiteit bij omringende bedrijven zijn desastreus. Uitbreiding van de capaciteit van Urenco vergroot de kans op een nog grotere ramp.*

Er wordt niet aangegeven waarop de zienswijzen zijn gebaseerd dat de in de huidige fabrieken getroffen veiligheidsmaatregelen onvoldoende zijn om calamiteiten te voorkomen en dat calamiteiten bij omringende bedrijven desastreus zijn. Niettemin wordt het volgende opgemerkt. Door Urenco is voor haar processen en installaties een veiligheidsrapport opgesteld. Een geactualiseerd veiligheidsrapport maakt deel uit van de onderhavige aanvraag. Uit het

veiligheidsrapport blijkt dat voldoende maatregelen zijn getroffen om een veilige bedrijfsvoering te waarborgen. Op de naleving daarvan zal worden toegezien.

- d. *Gezondheidsrisico's vanwege de door Urenco gebruikte stoffen en productieactiviteiten voor de lange termijn zijn onbekend en zijn voor de naburige bewoning nog onvoldoende onderzocht.*

De gezondheidsrisico's voor de lange termijn van de bij Urenco gebruikte stoffen en de bij Urenco gebruikte processen zijn bekend, in tegenstelling tot hetgeen in de zienswijze wordt aangegeven. De Kernenergiewet-vergunning is voorzien van voorschriften die moeten waarborgen dat de activiteiten van Urenco plaatsvinden binnen de geldende wet- en regelgeving.

- e. *De combinatie van Urenco, nabij Urenco gelegen opslagen van gevaarlijke stoffen, en een nabij Urenco gelegen fabriek met meer dan 500 medewerkers en een penitentiare inrichting wordt strijdig met de zorgplicht van de overheid geacht. Ook wordt aangegeven dat uitbreiding van Urenco gevaarlijk voor de volksgezondheid wordt geacht omdat Urenco nabij de kern van Almelo, in de onmiddellijke omgeving van sportvelden, een nieuwbouwwijk, treinverkeer en nabij het omringende verkeersnet is gelegen.*

Het bestemmingsplan van de locatie waar Urenco is gevestigd staat bedrijvigheid als Urenco toe. De gevolgen van Urenco voor de omgeving als gevolg van de aangevraagde wijzigingen zijn in de aanvraag weergegeven. Daaruit blijkt dat deze gevolgen geen beperkingen kennen voor andere activiteiten of initiatieven in de (nabije) omgeving.

Zelfs bij een worst-case ongeval zullen de gevolgen buiten de inrichting naar verwachting beperkt van omvang zijn.

In het licht van het voorgaande wordt gesteld dat het vergunnen van de door Urenco aangevraagde activiteiten niet strijdig zijn met de zorgplicht van de overheid.

- f. *Het aanzicht vanuit de omgeving op Urenco is weerzinwekkend en vormt een contrast met de landelijke omgeving.*

Welstandsaspecten kunnen gezien de in artikel 15b van de Kernenergiewet genoemde belangen niet meegewogen worden bij de beoordeling van de vergunningaanvraag.

- g. *De mogelijkheid van een calamiteit is een bedreiging voor de groene structuur van Almelo.*

Voor een reactie op deze zienswijze wordt verwezen naar de reactie op 1e. Aanvullend wordt nog opgemerkt dat door de inspreker verder niet wordt onderbouwd waarom de mogelijkheid van een calamiteit een bedreiging vormt voor de groene structuur van Almelo.

Ad 5.

De door dhr. Korbus, dhr. Kempe en mevr. Feldten ingebrachte zienswijzen luiden als volgt:

- a. *De indiener is tegen kernenergie daar deze vorm van energieopwekking gevaarlijk is voor elke vorm van leven.*

Deze zienswijze reikt buiten de toetsingskaders die relevant zijn voor de onderhavige aanvraag, zodat hierop verder niet wordt ingegaan.

- b. *Ongevallen kunnen niet worden uitgesloten. Dit terwijl een eindberging van atoomafval nog niet bestaat. Een eindberging voor het radioactief afval waarbij gegarandeerd geen emissies naar de biosfeer optreden bestaat niet.*

Voor een reactie met betrekking tot het optreden van ongevallen wordt verwezen naar de reacties op 1e en 4c.

Het beleid in Nederland ten aanzien van de opslag van radioactief afval bestaat uit de volgende elementen:

- de komende 100 jaar wordt in Nederland geproduceerd radioactief afval opgeslagen bij COVRA. Deze opslag voldoet aan alle denkbare veiligheidseisen. COVRA heeft als enige in Nederland hiervoor een vergunning.
- in de komende 100 jaar wordt onderzoek verricht naar de mogelijkheden voor een eindberging voor radioactief afval.

Voor wat betreft de huidige risico's van de opslag van radioactief afval wordt gesteld dat deze voldoende afgedekt zijn en dat deze voldoen aan de geldende wet- en regelgeving.

- c. *De rechten van de indiener op lichamelijke integriteit, leven en eigendom zijn in strijd met de plannen van Urenco.*

Er wordt niet aangegeven waarop de zienswijze is gebaseerd dat de rechten van de indiener op lichamelijke integriteit, leven en eigendom in gevaar zouden komen als gevolg van de plannen van Urenco. Niettemin wordt het volgende opgemerkt.

De gevolgen van Urenco voor de omgeving als gevolg van de aangevraagde wijzigingen zijn in de aanvraag weergegeven. Daaruit blijkt dat deze gevolgen geen beperkingen kennen voor andere activiteiten of initiatieven in de (nabije) omgeving. Tevens is door Urenco voor haar processen en installaties een veiligheidsrapport opgesteld. Een geactualiseerd veiligheidsrapport maakt deel uit van de onderhavige aanvraag. Uit het veiligheidsrapport blijkt dat voldoende maatregelen zijn getroffen om een veilige bedrijfsvoering te waarborgen. Op de naleving daarvan zal worden toegezien.

- d. *De transporten van uranium zijn gevaarlijk. Het aantal transporten neemt toe. Het risico van transportongevallen, het neerstorten van vliegtuigen en aanslagen neemt toe.*

Op het risico van transportongevallen, het neerstorten van vliegtuigen en aanslagen is ingegaan bij de reactie op 1b, 1e en 1f ingegaan. Kortheidshalve wordt hiernaar verwezen.

- e. *Er wordt gevreesd voor emissies van uraniumhexafluoride en het oplopen van stralingsbesmetting door lekkages, aardbevingen en oliebranden.*

Op het optreden van ongevallen en hun effecten wordt ingegaan bij de reactie op 1e en 4c. Kortheidshalve wordt hiernaar verwezen.

- f. *Verrijkt uranium maakt de exploitatie van veel kerncentrales mogelijk.*

Deze zienswijze reikt buiten de toetsingskaders die relevant zijn voor de onderhavige aanvraag, zodat hierop verder niet wordt ingegaan.

- g. *De exploitatie en de uitbreiding van Urenco vereist de exploitatie van uraniummijnen.*

Deze zienswijze reikt buiten de toetsingskaders die relevant zijn voor de onderhavige aanvraag, zodat hierop verder niet wordt ingegaan.

- h. *Kernenergie en uraniumverrijking vormen geen bijdrage aan de strijd tegen de klimaatcatastrofe doch versterken deze. Tweederde van de in een kerncentrale opgewekte energie wordt niet voor elektriciteitsopwekking gebruikt doch verdwijnt in de atmosfeer.*

Een principiële discussie over toepassing van kernenergie behoeft in het kader van het honoreren van deze aanvraag geen nadere beschouwing, want het valt buiten de wettelijke kaders voor de beoordeling van de onderhavige vergunningaanvraag.

- i. *Militair gebruik van centrifugetechniek kan niet worden uitgesloten. Voor het gebruik van uranium uit Almelo in munitie die uranium bevat moet worden gevreesd.*

Deze zienswijze ziet op aspecten aangaande beveiliging en non-proliferatie. Urenco blijft in dat verband onderworpen aan internationale verdragen, zoals het Euratom- en het Non-Proliferatie Verdrag (NPV) en het Verdrag van Almelo. In het kader van het Euratom en het NPV vinden er regelmatig controles, inclusief onaangekondigde controles, plaats ter verificatie van het gebruik van de splijtstoffen en de toegepaste technologie. Het Verdrag van Almelo (met als verdragspartijen Nederland, Duitsland en het Verenigd Koninkrijk) regelt de betrokkenheid van deze overheden met Urenco en voorziet onder andere in een toezichhoudende en goedkeurende taak. Vertegenwoordigers van de drie overheden nemen zitting in de Gemengde Commissie, die toeziet op onderwerpen als beveiliging, export van materiaal en technologie, rubricering van documenten en het op juiste wijze door Urenco voldoen aan de Euratom- en NPV-bepalingen. Er zijn geen redenen te veronderstellen dat Urenco zich niet aan deze bepalingen houdt.

Ten aanzien van de zienswijze van de heer Kempe wordt nog opgemerkt dat deze per mail van 16 september is ontvangen en daarmee buiten de inspraaktermijn is ingediend. Desondanks heeft toch inhoudelijke beoordeling plaatsgevonden, omdat de zienswijze gelijklopend is aan die van de heer Feldten en Korbus.

Ad 6.

De door dhr. Rotter, dhr. Dwertmann en de Grafschafter Bürgerinitiative Umweltschutz ingebrachte zienswijzen luiden als volgt:

- a. *De indiener is tegen kernenergie.*

Deze zienswijze reikt buiten de toetsingskaders die relevant zijn voor de onderhavige aanvraag, zodat hierop verder niet wordt ingegaan.

- b. *Het optreden van ongevallen is niet uitgesloten.*

Met betrekking tot het optreden van ongevallen wordt korthedshalve verwezen naar de reacties op 1e en 4c.

- c. *Er bestaat geen eindberging voor kernafval.*

Met betrekking tot deze zienswijze wordt korthedshalve verwezen naar de reactie op 5b.

- d. *De transporten van uranium zijn gevaarlijk.*

Met betrekking tot transporten van uranium wordt verwezen naar de reactie op 1b.

- e. *De exploitatie van een uraniumverrijkingsfabriek vereist de exploitatie van uraniummijnen.*

Deze zienswijze reikt buiten de toetsingskaders die relevant zijn voor de onderhavige aanvraag, zodat hierop verder niet wordt ingegaan.

- f. *De gezondheid van omwonenden is in gevaar. Uit studies blijkt dat het aantal kankergevallen in de directe omgeving van een nucleaire installatie hoger is.*

De gezondheid van omwonenden is niet in gevaar. Er is niet aangetoond dat er in de directe omgeving van Urenco significant meer kankergevallen zijn. Een toename door de uitbreiding van Urenco is ook niet te verwachten, nu er geen toename is van de straling buiten de terreingrens als gevolg van de activiteiten van Urenco. Wat betreft stralingsaspecten wordt buiten de inrichting voldaan aan relevante wet- en regelgeving.

Ten aanzien van de zienswijze van de heer Dwertmann wordt nog opgemerkt dat deze per mail van 16 september is ontvangen en daarmee buiten de inspraaktermijn is ingediend. Desondanks heeft toch inhoudelijke beoordeling plaatsgevonden, omdat de zienswijze gelijklopend is aan die van de heer Rotter.

Ad 7.

De door Landesgemeinschaft Naturschutz und Umwelt Nordrhein-Westfalen e.V. (LNU) ingebrachte zienswijze luidt als volgt:

- a. *De indiener is tegen kernenergie.*

- i. *het optreden van ongevallen is niet uitgesloten.*
- ii. *er bestaat geen eindberging voor kernafval.*

Met betrekking tot het optreden van ongevallen wordt korthedshalve verwezen naar de reacties op 1e en 4c. Met betrekking tot een eindberging voor kernafval wordt korthedshalve verwezen naar de reactie op 5b.

- b. *De transporten van uranium zijn gevaarlijk.*

Met betrekking tot transporten van uranium wordt verwezen naar de reactie op 1b.

- c. *De exploitatie van een uraniumverrijkingsfabriek vereist de exploitatie van uraniummijnen.*

Deze zienswijze reikt buiten de toetsingskaders die relevant zijn voor de onderhavige aanvraag, zodat hierop verder niet wordt ingegaan.

- d. *In de Duitse pers heeft geen bekendmaking van het voornemen van Urenco plaatsgevonden. Ook is de LNU, een in Duitsland erkende milieubeschermingorganisatie, niet geïnformeerd. Naar mening van de LNU is er sprake van een vormfout die tot het staken van de procedure moet leiden.*

Er heeft in de Duitse pers inderdaad geen bekendmaking van de terinzagelegging van de ontwerpbeschikking plaatsgevonden; evenmin is de LNU geïnformeerd. Hiertoe bestaat geen wettelijke plicht. Wel is de Duitse overheid geïnformeerd omtrent de aanvraag van Urenco en de hierop genomen ontwerpbeschikking.

Van een vormfout is geen sprake; voor het staken van de procedure bestaat derhalve geen aanleiding.

Ad 8.

De door de Grüne Alternative Liste e.V. en 148 medeondertekenenden ingebrachte zienswijzen luiden als volgt:

- a. *De indieners zijn tegen kernenergie.*

Deze zienswijze reikt buiten de toetsingskaders die relevant zijn voor de onderhavige aanvraag, zodat hierop verder niet wordt ingegaan.

- b. *Het optreden van ongevallen is niet uitgesloten.*

Met betrekking tot het optreden van ongevallen wordt korthedshalve verwezen naar de reacties op 1e en 4c.

- c. *Er bestaat geen eindberging voor kernafval.*

Met betrekking tot een eindberging voor kernafval wordt korthedshalve verwezen naar de reactie op 5b.

- d. *De transporten van uranium zijn gevaarlijk.*

Met betrekking tot transporten van uranium wordt verwezen naar de reactie op 1b.

- e. *De exploitatie van een uraniumverrijkingsfabriek vereist de exploitatie van uraniummijnen.*

Deze zienswijze reikt buiten de toetsingskaders die relevant zijn voor de onderhavige aanvraag, zodat hierop verder niet wordt ingegaan.

Ad 9.

De door het Bundesverband Bürgerinitiativen Umweltschutz e.V. ingebrachte zienswijzen luiden als volgt:

- a. *De rechten van veel mensen op lichamelijke integriteit, leven en eigendom komen in gevaar als gevolg van de plannen van Urenco.*

Korthedshalve wordt verwezen naar de reactie op 5c.

- b. *Gevreesd wordt voor emissies van uraniumhexafluoride en het oplopen van stralingsbesmetting door lekkages, aardbevingen en oliebranden.*

Op het optreden van ongevallen en hun effecten wordt ingegaan onder de reacties op 1e en 4c. Korthedshalve wordt hiernaar verwezen.

- c. *als gevolg van de uitbreiding van Urenco Almelo neemt de opslag van uraniumverbindingen toe en daarmee ook het risico van transportongevallen, het neerstorten van vliegtuigen en aanslagen toe.*

Op het risico van transportongevallen, het neerstorten van vliegtuigen en aanslagen wordt ingegaan bij de reacties op 1b, 1e en 1f.

- d. *De oorzaken van de meest recente gebeurtenissen bij Urenco Gronau en ook die bij andere uraniumverrijkingsfabrieken moeten in het kader van de onderhavige vergunningsprocedure worden geanalyseerd en met de resultaten ervan moet rekening worden gehouden.*

Uit de zienswijze wordt niet duidelijk op welke recente gebeurtenissen in Gronau of bij andere uraniumverrijkingsfabrieken wordt gedoeld. Derhalve kan hier niet verder op ingegaan worden.

- e. *In de omgeving van Urenco Almelo is sprake van het oprichten van de luchthaven Twente. De luchthaven Twente en Urenco Almelo mogen niet in de directe omgeving van elkaar bestaan.*

Tot recent was de militaire vliegbasis Twente in bedrijf; deze is gesloten. Een heropening van deze inrichting als burgerluchthaven Twente wordt onderzocht. Een als gevolg van luchtverkeer mogelijk optredend ongeval bestaande uit een neerstortend jachtvliegtuig is in de vergunningaanvraag van Urenco in ogenschouw genomen. Door inspreker wordt niet onderbouwd waarom de burgerluchthaven Twente en Urenco Almelo niet in de directe omgeving van elkaar mogen bestaan. Verder wordt verwezen naar de reactie op 1e.

- f. *Verrijkt uranium maakt de exploitatie van veel kerncentrales mogelijk.*

Deze zienswijze reikt buiten de toetsingskaders die relevant zijn voor de onderhavige aanvraag, zodat hierop verder niet wordt ingegaan.

- g. *De exploitatie van een uraniumverrijkingsfabriek vereist de exploitatie van uraniummijnen.*

Deze zienswijze reikt buiten de toetsingskaders die relevant zijn voor de onderhavige aanvraag, zodat hierop verder niet wordt ingegaan.

- h. *Kernenergie en uraniumverrijking vormen geen bijdrage aan de strijd tegen de klimaatcatastrofe doch versterken deze. Tweederde van de in een kerncentrale opgewekte energie wordt niet voor elektriciteitsopwekking gebruikt doch verdwijnt in de atmosfeer.*

Een principiële discussie over toepassing van kernenergie behoeft in het kader van het honoreren van deze aanvraag geen nadere beschouwing, want het valt buiten de wettelijke kaders voor de beoordeling van de onderhavige vergunningaanvraag.

- i. *Militair gebruik van centrifugetechniek kan niet worden uitgesloten. Voor het gebruik van uranium uit Almelo voor gebruik in munitie die uranium bevat moet worden gevreesd.*

Kortheidshalve wordt verwezen naar de reactie op 5i.

- j. *Er zal nooit een veilige eindberging van het bij Urenco Almelo geproduceerde kernafval zijn.*

Voor wat betreft een eindberging wordt verwezen naar de reactie op 5b.

- k. *In de Duitse pers heeft geen bekendmaking van het voornemen van Urenco plaatsgevonden. Naar mening van het BBU moet, als de onderhavige vergunningsprocedure niet wordt gestaakt, een nieuwe mogelijkheid voor inspraak moeten worden gegeven.*

Met betrekking tot het ontbreken van een kennisgeving in Duitsland en een eventuele vormfout wordt korthedshalve verwezen naar de reactie op 7d.

Ad 10.

De door mevr. Haase en dhr. Heber en 10 medeondertekenaars ingebrachte zienswijzen luiden als volgt:

- a. *Mogelijke rampen kunnen ook de indieners van deze zienswijze raken.*

Op het optreden van calamiteiten is uitgebreid ingegaan; korthedshalve wordt volstaan met een verwijzing naar de reactie op 1e.

- b. *De eindberging van kernafval is nog niet geregeld.*

Voor wat betreft een eindberging wordt verwezen naar de reactie op 5b.

- c. *De verrijking van uranium brengt het risico met zich mee van het gebruik in atoomwapens.*

Korthedshalve wordt verwezen naar de reactie op 5i.

Geconcludeerd wordt dat de zienswijzen zoals vermeld onder ad 1 t/m ad 10 niet leiden tot het weigeren van de gevraagde vergunning of tot aanpassing van het ontwerp daarvan.

7. Slotconclusie

Met betrekking tot de inrichting en de bedrijfsvoering van de verrijkingsfabrieken en bijbehorende infrastructuur kan geconcludeerd worden dat Urenco in voldoende mate uitvoering heeft gegeven aan de naleving van relevante wet- en regelgeving en het ALARA-beginsel in het bijzonder. Ook de krachtens de huidige vergunning geldende dosislimieten behoeven geen aanpassing zodat ruim voldaan kan worden aan de wettelijk geldende limietwaarden.

De slotconclusie is dat ik de aangevraagde uitbreiding en overige aangevraagde wijzigingen gerechtvaardigd en aanvaardbaar acht uit oogpunt van de bescherming van mens en milieu en overige belangen als vermeld in artikel 15b, eerste lid, Kew en dat door het naleven van de bepalingen en voorschriften van de vergunning, de omgeving en werknemers in voldoende mate beschermd blijven.

8. Beroep

Belanghebbenden kunnen gedurende zes weken, ingaande de dag na de dag waarop een exemplaar van het besluit ter inzage is gelegd, beroep bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State instellen.

Als belanghebbende kan worden aangemerkt diegene die rechtstreeks door het besluit in zijn of haar belangen wordt geraakt en eerder een zienswijze heeft ingebracht over het ontwerp van het besluit of redelijkerwijs niet kan worden verweten eerder geen zienswijze daarover te hebben ingebracht.

Ook kan als belanghebbende worden aangemerkt diegene die bezwaren heeft tegen wijzigingen die bij het nemen van dit besluit ten opzichte van het ontwerp zijn aangebracht.

De beschikking treedt na afloop van de beroepstermijn overeenkomstig het bepaalde in § 1.6 in werking, tenzij voor deze datum een verzoek wordt gedaan tot het treffen van een voorlopige voorziening.

Het beroepschrift moet worden gericht aan de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus 20019, 2500 EA 's-Gravenhage. Het verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening moet worden gericht aan de voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Voor de behandeling van een beroep of een verzoek om een voorlopige voorziening is griffierecht verschuldigd.

Inlichtingen over de procedure en de hoogte van het griffierecht kunnen worden verkregen bij de Raad van State (telefoonnummer 070 - 4264426).

9. Ondertekening

De Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, mede namens de Minister van Economische Zaken en de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,

dr. Jacqueline Cramer